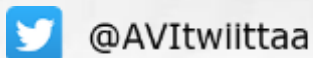

Mitä tulee huomioida nautojen viennissä EU:n sisällä

10.10.2025

Läänineläinlääkäri Leena Jakala

KESKEINEN LAINSÄÄDÄNTÖ

- Eläinterveyssäännöstö (EU) 2016/429
- Delegoitu asetus sisämarkkinasiirroista (EU) 2020/688
- Komission delegoitu asetus (EU) 2019/2035 -
pitopaikkoja ja eläinten jäljitettävyyttä koskevat säännöt
- Neuvoston asetus (EY) 1/2005 muutoksineen
(="kuljetusasetus")
(uusi kuljetusasetus parhaillaan työn alla)

OHJEISTUS

- Sisämarkkinasiirtoja koskevat yleiset vaatimukset (myös linkit lainsäädäntöön):
<https://www.ruokavirasto.fi/teemat/tuonti-ja-vienti/eu-maat-norja-ja-sveitsi/elaimet/>
- Sisämarkkinasiirtoja koskevia lisätietoja:
<https://www.ruokavirasto.fi/teemat/tuonti-ja-vienti/eu-maat-norja-ja-sveitsi/elaimet/elainten-sisamarkkinasiirtoja-koskevia-lisatietoja/>
- Erityiset nautaeläinten vaatimukset:
<https://www.ruokavirasto.fi/teemat/tuonti-ja-vienti/eu-maat-norja-ja-sveitsi/elaimet/naudat/>

YLEISTÄ:

- Sisämarkkinasiirrot EU-maiden välillä edellyttävät sähköisen ns. **Traces-NT-järjestelmän käyttöä**
- Järjestäjän on tärkeää olla **hyvissä ajoin (viimeistään 2-3 viikkoa ennen siirtoa) yhteydessä** aluehallintoviraston **lääkineläinlääkärin** (1.1.2026 lähtien Ruokavirastoon, sillä Avin lääkineläinlääkärit siirtyvät Ruokavirastoon).
- **Yhteydenotto myös kunnaneläinlääkärin** hyvissä ajoin!

HUOMIOITAVAA ENNEN SIIRTOA:

- **Varmistettava, että** eläintenpitäjä- ja pitopaikkarekisterin (**EPR**) **tiedot** ovat **ajan tasalla**

-Linkki EPR:n asiointipalveluun:

<https://www.ruokavirasto.fi/elaimet/elaintenpito-tunnistaminen-ja-rekisterointi/elaintenpitajarekisteri/>

-Voit tehdä mahdollisesti tarvittavat päivitykset myös suoraan kunnan maaseutuelinkeinoviranomaiselle.

Jatkuu...

- **Huolehdittava nautaeläinpassien hakemisesta**

Ruokavirastosta viimeistään kahta viikkoa ennen eläinten lähtöä. Nautaeläinpassin (=tunnistusasiakirjan) Suomesta lähtevälle naudalle saa tilattua Ruokaviraston nautarekisterin asiointisovelluksessa.

- **Huolehdittava nautojen asianmukaisista korvamerkeistä:**

<https://www.ruokavirasto.fi/elaimet/elaintenpito-tunnistaminen-ja-rekisterointi/elainten-merkinta-ja-rekisterointi/nautaelaimet/korvamerkit/>

Jatkuu...

- Pitopaikkatoimijan (omistajan) tulee pyytää Avin läänineläinlääkärinä (1.1.2026 lähtien Ruokavirastoa) **rekisteröimään** lähtöpitopaikan pitopaikkatunnus sekä pitopaikan toimijan **yhteystiedot Traces-NT-järjestelmään**. (Määräpitopaikan vastaavat tiedot tallentaa määränpäävaltion viranomaiset).
- Myös eläinkuljetuslupa, kuljetusvälineet sekä kuljetusvälineiden hyväksymistodistukset tulee olla tallennettuina Traces NT-järjestelmässä. Suomessa on käytäntönä, että ne tallennetaan läänineläinlääkäreiden toimesta Tracesiin jo luvan myöntämisen yhteydessä.

Jatkuu...

- On **huolehdittava** siitä, että siirron organisoijalla/järjestäjällä on Traces-NT-järjestelmään **käyttäjäoikeudet**.
- Pitopaikkatoimija (=pitopaikan omistaja) voi hakea käyttäjäoikeuksia (sähköisesti) omalle pitopaikkatoimijuudelleen aluehallintovirastolta (1.1.26 lähtien Ruokavirastolta) -> Pitopaikkatoimija voi sen jälkeen myöntää käyttäjäoikeudet pitopaikkatoimijuudelleen kenelle haluaa (esim. siirron varsinaiselle järjestäjälle/organisoijalle, jos hän ei itse toimi siirron järjestäjänä/organisoijana). Myös AVI (1.1.26 lähtien Ruokavirasto) voi myöntää pitopaikkatoimijuuden käyttäjäoikeudet Tracesiin muillekin kuin pitopaikan omistajalle, jos pitopaikan omistaja tämän hyväksyy.

Jatkuu...

- Selkeä ja käytännöllinen suomenkielinen ohje käyttäjäoikeuksien hakemiseen ja edelleen myöntämiseen on löydettävissä alunperin hevostoimijoille tarkoitettusta ns. DOCOM- ohjeesta, ohjeessa mainittu termi "equine establishment" (talli) korvataan kuitenkin tässä tapauksessa termillä "bovine establishment" (nautapitopaikka):

<https://www.ruokavirasto.fi/globalassets/yritykset/tuonti-ja-vienti/elaimet-eu-maat/valmis-docom-ohje-hevonen-ver-280825.pdf>

- Traces NT-järjestelmästä ja käyttäjäoikeuksien hakemisesta löytyy tietoa myös täältä:

<https://www.ruokavirasto.fi/teemat/tuonti-ja-vienti/traces/>

Jatkuu...

- Toimijan (pitopaikan omistajan tai kuljetuksen järjestäjän) **tulee täyttää sähköisessä Traces-NT-järjestelmässä lähetyksen tiedot ja reittisuunnitelmätiedot** (= 1-osan) ja kunnaneläinlääkäri täyttää sähköisesti 2-osan, joka on varsinainen eläinterveystodistusosuus ja voimassa 10 päivää.
- Jotta **kunnaneläinlääkäri** voi tehdä eläinterveystodistuksen, on hänen tehtävä naudoille **tarkastus** 24 tunnin sisällä ennen lähtöä.
- Muiden kuin teurastettavaksi tarkoitettujen nautaeläinten siirroille käytetään eläinterveystodistusta BOV-INTRA-X.

Jatkuu...

- Toimijan (pitopaikan omistajan tai kuljetuksen järjestäjän) **tulee** ainakin toistaiseksi **täyttää** myös eläinkuljetusasetuksen edellyttämän **paperisen reittisuunnitelman 1-osa** (=suunnitteluosa), joka hyväksytetään (allekirjoitetaan ja leimataan hyvissä ajoin ennen matkaa) AVI:n läänineläinlääkärillä (1.1.2026 lähtien Ruokavirasto hyväksyy).
- Yllä mainittu paperinen reittisuunnitelma on 5-osainen. Lomakkeet tulostettavissa täältä:

<https://www.ruokavirasto.fi/elaimet/elainten-hyvinvointi/elainsuojelu-kuljetuksissa/kaupalliset-kuljetukset/reittisuunnitelma/>

SIIRTOJEN TERVEYSVAATIMUKSET JA KULJETUSVAATIMUKSET:

- **Eläinten** oltava **kliinisesti terveitä ja kuljetuskuntoisia**
- **Lähtöpitopaikalla ei saa olla epätavallista kuolleisuutta eikä** nautaeläimiä koskevia **siirtorajoituksia**. Pitopaikka ei saa sijaita alueella, jolla on voimassa nautaeläimiä koskevia siirtorajoituksia tai rajoitusvyöhyke

Jatkuu...

Lähtöpitopaikoilta edellytetään tautivapauksia tiettyjen ns.luetteloiden tautien suhteen.

Tarkemmat terveysehdot löydettävissä esim.
Ruokaviraston ohjeen

<https://www.ruokavirasto.fi/teemat/tuonti-ja-vienti/eu-maat-norja-ja-sveitsi/elaimet/naudat/>

kohdasta 4

Suomen viralliset tautivapaudet naudoilla **tällä hetkellä:**

- luomistauti (Brucella abortus, Brucella melitensis, Brucella suis -tartunnat)
- Mycobacterium complex -tartunta
- tarttuva leukoosi
- tarttuva rinotrakeiitti/pustulaarinen vulvovaginiitti (IBR/IPV)
- naudan virusripuli (BVD)
- sinikielitauti (Bluetongue, serotyypit 1-24)
- rabies

Jatkuu...

- Jos Suomi menettää tautivapautensa jonkun taudin suhteen tai jos viralliseen tautiluokitukseen tulee muutoksia, myös siirtoehtoihin tulee muutoksia.

NAUTOJEN KULJETUSVAATIMUKSISTA:

- Eläinten oltava **kuljetuskuntoisia**

- Pääsääntö:

- Eläimiä, jotka ovat loukkaantuneet tai joilla on fysiologisia heikkouksia tai patologisia muutoksia, ei saa pitää kuljetuskuntoisina

- Eläin ei ole kuljetuskuntoinen myöskään, jos se on

- tiine ja sen kantoajasta vähintään 90% on kulunut

- synnyttänyt edellisellä viikolla

- vastasyntynyt eikä sen napa ole kokonaan parantunut

- alle 10 päivän ikäinen vasikka ja kuljetusmatka on yli 100 km

KULJETUSAIKAAN LIITTYVIÄ SÄÄDÖKSIÄ:

- Vieroittamattomia ja maitoruokinnassa olevia **vasikoita** saadaan kuljettaa ilman lepojaksoa **enintään yhdeksän tunnin** ajan. Tämän jälkeen niiden on saatava levätä vähintään yhden tunnin ajan, jolloin ne on juotettava ja tarvittaessa ruokittava. Lepojakson jälkeen kuljettamista **saadaan jatkaa enintään yhdeksän tunnin ajan.**
- **Muita nautoja** saadaan kuljettaa ilman lepojaksoa **enintään 14 tunnin ajan.** Tämän jälkeen niiden on saatava levätä vähintään yhden tunnin ajan, jolloin ne on juotettava ja tarvittaessa ruokittava. Lepojakson jälkeen kuljettamista **saadaan jatkaa enintään 14 tunnin ajan.**

Jatkuu...

- Uusi eläinkuljetusasetus on parhaillaan valmisteilla, yllä mainitut eläinten kuljetusta koskevat tiedot perustuvat tämänhetkiseen lainsäädäntöön (Neuvoston asetus (EY) 1/2005 muutoksineen)

